Parlamentul European
2019-2024

Comisia pentru afaceri economice și monetare

2023/2078(INI)

13.9.2023

PROIECT DE RAPORT

referitor la uniunea bancară – raportul anual pe 2023
(2023/2078(INI))

Comisia pentru afaceri economice și monetare

Raportor: Ivars Ijabs

CUPRINS

Pagina

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN.....3

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

referitoare la uniunea bancară – raportul anual pe 2023
(2023/2078(INI))

Parlamentul European,

– având în vedere Rezoluția sa din 11 iulie 2023 referitoare la uniunea bancară – raportul anual pe 2022[1],

– având în vedere acțiunile întreprinse de Comisie ca urmare a rezoluției Parlamentului European din 11 iulie 2023 referitoare la uniunea bancară – raportul anual pe 2022,

– având în vedere Raportul anual pe 2022 al Băncii Centrale Europene (BCE) din 21 martie 2023 privind activitățile de supraveghere,

– având în vedere Raportul anual pe 2022 al Comitetului unic de rezoluție (SRB) din 30 iunie 2023,

– având în vedere propunerea Comisiei din 24 noiembrie 2015 de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) nr. 806/2014 în scopul instituirii unui sistem european de asigurare a depozitelor (COM(2015)0586),

– având în vedere propunerea Comisiei din 14 martie 2018 de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind administratorii de credite, cumpărătorii de credite și recuperarea garanțiilor reale (COM(2018)0135),

– având în vedere comunicatul de presă al Consiliului din 7 decembrie 2022 intitulat „Combaterea spălării banilor: Consiliul convine asupra poziției sale privind un cadru de reglementare consolidat”,

– având în vedere comunicatul de presă al Consiliului din 27 iunie 2023 intitulat „Sectorul bancar: s-a ajuns la un acord provizoriu privind punerea în aplicare a reformelor Basel III”,

– având în vedere propunerea Comisiei din 18 aprilie 2023 de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) nr. 806/2014 în ceea ce privește măsurile de intervenție timpurie, condițiile pentru declanșarea procedurii de rezoluție și finanțarea măsurilor de rezoluție (COM(2023)226),

– având în vedere propunerea Comisiei din 18 aprilie 2023 de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2014/59/UE în ceea ce privește măsurile de intervenție timpurie, condițiile pentru declanșarea procedurii de rezoluție și finanțarea măsurilor de rezoluție (COM(2023)0227),

[1] Texte adoptate, P9_TA(2023)0270.

– având în vedere propunerea Comisiei din 18 aprilie 2023 de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2014/49/UE în ceea ce privește domeniul de aplicare al protecției depozitelor, utilizarea fondurilor schemelor de garantare a depozitelor, cooperarea transfrontalieră și transparența (COM(2023)0228),

– având în vedere Raportul celor cinci președinți din 22 iunie 2015 intitulat „Finalizarea Uniunii economice și monetare a Europei”,

– având în vedere declarația Eurogrupului din 16 iunie 2022 privind viitorul uniunii bancare,

– având în vedere comunicarea Comisiei din 16 decembrie 2020 privind abordarea problemei creditelor neperformante în urma pandemiei de COVID-19 (COM(2020)0822),

– având în vedere rezultatul exercițiului de transparență desfășurat la nivelul UE de Autoritatea Bancară Europeană (ABE) în 2023 și publicat la 28 iulie 2023,

– având în vedere documentul BCE din mai 2023 intitulat „Financial Stability Review” (Analiza stabilității financiare),

– având în vedere raportul Curții de Conturi Europene din 12 mai 2023 intitulat „Raportul special 12/2023: Supravegherea în UE a riscului de credit al băncilor – BCE și-a intensificat eforturile, dar trebuie să se facă mai mult pentru a avea o mai bună garanție că riscul de credit este gestionat și acoperit în mod corespunzător”,

– având în vedere declarațiile lui Andrea Enria, președintele Consiliului de supraveghere al BCE, făcute cu ocazia audierilor care au avut loc în cadrul Comisiei pentru afaceri economice și monetare a Parlamentului la 21 martie 2023 și la 28 iunie 2023,

– având în vedere declarațiile făcute în cadrul audierilor publice din 20 septembrie 2023 ale Comisiei pentru afaceri economice și monetare cu candidatul propus pentru funcția de președinte al Consiliului de supraveghere al BCE,

– având în vedere declarațiile lui Dominique Laboureix, președintele Comitetului Unic de Rezoluție, făcute cu ocazia audierilor care au avut loc în cadrul Comisiei pentru afaceri economice și monetare a Parlamentului la 1 martie 2023 și la 18 iulie 2023,

– având în vedere nota de raportare bianuală din 15 mai 2023 adresată de SRB Eurogrupului,

– având în vedere declarația comună a serviciului de supraveghere bancare al BCE, a ABE și a SRB din 20 martie 2023 privind anunțul făcut de autoritățile elvețiene la 19 martie 2023,

– având în vedere Memorandumul de înțelegere din 27 iunie 2023 de stabilire a unui cadru pentru cooperarea serviciilor financiare din Uniunea Europeană și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord în materie de reglementare,

– având în vedere declarația din 7 decembrie 2022 semnată de președinta Comisiei pentru

afaceri economice și monetare a Parlamentului și convenită de coordonatorii a șase grupuri politice (Partidul Popular European, Alianța Progresistă a Socialiștilor și Democraților, „Renew Europe”, Verzii/Alianța Liberă Europeană, Conservatorii și Reformiștii Europeni și „The Left”) privind sistemul european de asigurare a depozitelor,

– având în vedere Rezoluția sa din 14 martie 2019 referitoare la echilibrul de gen în numirile pentru funcții în domeniul economic și monetar la nivelul UE[2],

– având în vedere articolul 54 din Regulamentul său de procedură,

– având în vedere raportul Comisiei pentru afaceri economice și monetare (A9-0000/2023),

A. întrucât uniunea bancară, care cuprinde în prezent mecanismul unic de supraveghere și mecanismul unic de rezoluție, trebuie completată prin crearea unui sistem european de asigurare a depozitelor (EDIS);

B. întrucât finalizarea uniunii bancare ar îmbunătăți competitivitatea și stabilitatea sectorului bancar și opțiunile consumatorilor și ar putea facilita accesul la finanțare;

C. întrucât băncile din UE au rezistat impactului provocat de agresiunea Rusiei; întrucât acestea sunt esențiale pentru punerea în aplicare a sancțiunilor împotriva Rusiei; întrucât este necesară o mai bună coordonare pentru a se evita eludarea sancțiunilor;

D. întrucât, în urma solicitărilor Parlamentului, Comisia a propus o reformă a cadrului de gestionare a crizelor și de asigurare a depozitelor (CMDI);

E. întrucât fragmentarea și lipsa consolidării transfrontaliere a sectorului bancar din UE afectează competitivitatea globală a acestuia; întrucât decalajul de rentabilitate dintre băncile din UE și cele din SUA s-a accentuat;

F. întrucât un sector bancar puternic este esențial pentru asigurarea creșterii economice, finanțarea întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-urilor) și a întreprinderilor nou-înființate, precum și pentru tranziția către o economie verde și digitală;

G. întrucât proporția creditelor neperformante a scăzut ușor în primul trimestru al anului 2023, în pofida pandemiei și a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei;

H. întrucât legiuitorii din UE au negociat norme de punere în aplicare a standardelor Basel III într-un mod care să mențină competitivitatea băncilor și să țină seama de particularitățile sectorului bancar din UE;

I. întrucât riscurile care decurg din creșterea ratei dobânzii au fost tratate în mod corespunzător,

Considerații generale

1. condamnă agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei și impactul acesteia asupra poporului

[2] JO C 23, 21.1.2021, p. 105.

ucrainean, asupra UE și asupra altor părți; invită băncile să își reducă în continuare expunerea față de întreprinderile mari consumatoare de energie;

2. reamintește că sectorul bancar joacă un rol esențial în punerea în aplicare a sancțiunilor și în monitorizarea respectării acestora; invită Comisia să creeze o bază de date la nivelul UE pentru a promova coordonarea între bănci, pentru a elimina lacunele în cursul punerii în aplicare a sancțiunilor de către statele membre și pentru a evalua modul în care băncile din UE pun în aplicare sancțiunile;

3. invită instituțiile să sprijine băncile din UE care își desfășoară în continuare activitatea în Rusia în ceea ce privește pregătirea unei ieșiri ordonate de pe piața rusă;

4. solicită Comisiei să mențină finalizarea uniunii bancare și a uniunii piețelor de capital ca priorități principale pentru următorul său mandat; subliniază că ambele proiecte oferă gospodăriilor și IMM-urilor acces la o finanțare mai largă, sporesc stabilitatea financiară, reduc impactul recesiunilor economice, finanțează tranziția către o economie verde și digitală și deblochează potențialul de creștere al UE;

5. susține că creșterea recentă a rentabilității băncilor din UE nu este suficientă pentru a le asigura competitivitatea; subliniază că fragmentarea limitează capacitatea băncilor de a realiza investiții strategice;

6. solicită să fie promovată consolidarea în UE prin eliminarea obstacolelor normative din calea fuziunilor transfrontaliere; subliniază că consolidarea ar crește profitabilitatea sectorului bancar din UE și stabilitatea financiară;

7. subliniază că sectorul bancar ar trebui să aibă un rol central în realizarea tranziției către o economie digitalizată și neutră din punctul de vedere al emisiilor de dioxid de carbon și în canalizarea fondurilor către sursele regenerabile de energie;

8. regretă lipsa echilibrului de gen în Consiliul guvernatorilor BCE, în Consiliul său de supraveghere și în Consiliul SRB; le solicită să asigure eliminarea acestui neajuns cu ocazia numirilor viitoare;

Supravegherea

9. constată că proporția fondurilor proprii de nivel 1 de bază a crescut în primul trimestru al anului 2023, dar regretă că proporția de acoperire a necesarului de lichiditate a scăzut;

10. constată că proporția creditelor neperformante a scăzut și mai mult; solicită adoptarea propunerii de directivă privind o procedură accelerată extrajudiciară de executare a garanțiilor reale (AECE), pentru a se putea dezvolta piețele secundare ale creditelor neperformante;

11. subliniază că impactul limitat al falimentelor suferite de o serie de bănci americane cu capitalizare medie dovedește reziliența sectorului bancar din UE; subliniază că autoritățile de supraveghere din UE au tratat în mod eficient riscurile care decurg din schimbările survenite în peisajul ratelor dobânzii; invită autoritățile de supraveghere să analizeze în continuare expunerile la noi creșteri ale ratelor dobânzii;

12. salută rezultatele testului de rezistență desfășurat la nivelul UE în 2023 și faptul că băncile din UE ar putea rezista la o criză economică; constată că expunerea băncilor la riscul ratei dobânzii depinde de structura activelor și de modelul lor de afaceri;

13. solicită armonizarea în continuare a cadrului normativ al UE, prin promovarea convergenței între autoritățile naționale și utilizarea dialogului de supraveghere pentru a analiza evoluția amenințărilor la adresa sectorului bancar;

14. salută acordul la care s-a ajuns la nivel interinstituțional pentru punerea în aplicare în UE a standardelor Basel III; subliniază că acest cadru nu va crește cerințele prudențiale pentru bănci și nu le va afecta competitivitatea; observă că standardele Basel nu au fost încă puse în aplicare în ceea ce privește criptoactivele;

15. constată că sectorul intermediarilor financiari nebancari continuă să crească; regretă faptul că existența unor norme diferite pentru aceste activități poate genera riscuri semnificative; solicită o abordare normativă corespunzătoare față de sistemul bancar paralel, promovarea concurenței loiale cu băncile și tratarea riscurilor care decurg din expunerea băncilor la aceste activități;

16. subliniază importanța combinării unei integrări mai profunde cu introducerea unor garanții credibile care să trateze problema țării de origine și a țării-gazdă;

Rezoluția

17. salută abordarea SRB față de îmbunătățirea evaluărilor în vederea rezoluției prin elaborarea unor măsuri de control al calității pentru planurile de rezoluție și prin analizarea posibilității ca aceste planuri să fie puse în aplicare cu un preaviz cât mai scurt;

18. salută decizia noului președinte al SRB de a efectua o revizuire strategică cuprinzătoare și de a prezenta un nou plan de acțiune;

19. subliniază importanța protejării ierarhiei creditorilor în cadrul rezoluției bancare; salută declarația comună a serviciului BCE pentru supravegherea bancară, SRB și ABE privind utilizarea deplină a instrumentelor comune de capital înainte de reducerea valorii contabile a capitalului suplimentar de rangul 1;

20. salută propunerea de reformare a cadrului CMDI în urma solicitărilor Parlamentului; solicită extinderea domeniului de aplicare al procedurii de rezoluție, clarificarea analizelor privind interesul public și limitarea anvergurii ajutoarelor de stat;

21. evidențiază rolul SRB și al plaselor de siguranță finanțate de sector în asigurarea unei protecții a contribuabililor, care nu vor mai plăti pentru acțiunile de salvare; solicită introducerea unui mecanism de protecție, care să constea într-o linie de credit de la Mecanismul european de stabilitate;

Asigurarea depozitelor

22. regretă că situația nu evoluează în urma apelurilor adresate de deputații în Parlamentul European în declarația lor din 7 decembrie 2022 referitoare la reluarea negocierilor

privind EDIS;

23. salută eforturile Comisiei de a clarifica domeniul de aplicare al protecției deponenților și de a îmbunătăți convergența prin reformarea Directivei 2014/49/UE privind sistemele de garantare a depozitelor[3]; insistă asupra faptului că revizuirea CMDI nu poate înlocui introducerea EDIS;

24. subliniază necesitatea unor contribuții la EDIS bazate pe riscuri; solicită să se țină seama de sistemele instituționale de protecție; solicită evaluarea calității activelor bancare; recomandă să se înceapă cu punerea în comun a lichidităților și cu acumularea treptată a fondurilor;

25. observă că reducerea efectivă a riscurilor este esențială pentru EDIS; subliniază că revizuirea CMDI le oferă colegiuitorilor ocazia de a relua negocierile privind EDIS;

°

° °

26. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, Băncii Centrale Europene, Comitetului Unic de Rezoluție și Autorității Bancare Europene.

[3] JO L 173, 12.6.2014, p. 149.